Spreektekst kadernota 2023 en jaarstukken 2022

Geachte raad, college en overige aanwezigen,

Allereerst willen wij onze dank uit spreken voor het geleverde werk van de ambtelijke organisatie inzake het opstellen van de jaarstukken, de kadernota en de beantwoording van de velen vragen.

Onze fractie zal in deze bijdrage in eerste instantie stil staan bij de algemene maatschappelijke en politieke ontwikkelingen in onze gemeente. Vervolgens hebben wij enkele vragen en opmerkingen over de jaarrekening en tot slot zullen wij onze wensen en bedenkingen weergeven over de kadernota.

Algemene reflectie
Als wij kijken naar de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen in onze gemeente dan maken wij ons zorgen. Het vertrouwen in de politiek is laag, minder dat 50 procent van onze inwoners stemt nog bij de gemeenteraadsverkiezingen. Daarnaast zien wij dat Hoornse inwoners in onze stad vaak lijnrecht tegenover elkaar staan. Of het nou gaat om een standbeeld, een skatepark of excuses voor het slavernijverleden.

Onze fractie is van mening dat iedereen een verantwoordelijkheid heeft om het vertrouwen in de overheid te verbeteren in plaats van te verzwakken. Toch zien wij nog steeds voorbeelden, waarbij mensen deze verantwoordelijkheid niet nemen. Zo worden bewoners door verschillende politieke partijen opgejut om op voorhand tegen bepaalde plannen te zijn in plaats van hen te stimuleren om actief mee te denken voor een acceptabele oplossing in het algemene belang.

Ook worden momenten van maatschappelijke verbinding soms misbruikt voor individuele profilering. Zo is dodenherdenking op 4 mei normaal een moment van verbinding, waarbij bijna iedereen in onze stad het respect heeft om 2 minuten stil te zijn. Deze keer liep dat anders. Tijdens een speech na de twee minuten stilte werden de huidige maatschappelijke uitdagingen ongenuanceerd uitvergroot. Een gehele generatie zou gefaald hebben, de overheid zou niet deugen en de politie zou racistisch zijn. De ene helft van Hoorn was blij met de speech, de andere helft van Hoorn was boos. Dergelijke ongenuanceerde uitspraken dragen niet bij aan het verbeteren van het vertrouwen in de overheid en drijven mensen verder uit elkaar. Al helemaal door deze uitspraken tijdens dodenherdenking te doen.

Mijn oproep is dat ook, koester onze stad en verbeter het vertrouwen en drijf mensen niet uit elkaar!

In het kader van het verbeteren van het vertrouwen zou het goed zijn om bij de nieuwe ronde stadsgesprekken vooral aandacht te besteden aan het verkleinen van de kloof tussen mensen onderling en tussen de gemeente en haar inwoners. Het zou ons verder brengen als inwoners met elkaar in gesprek gaan in plaats van expliciete uitspraken te forceren over het wel of niet weghalen van een standbeeld, of het wel of niet aanbieden van excuses voor verschrikkelijke fouten uit het verre verleden.

Natuurlijk komt de raad nog te spreken over het proces voorstel aangaande de stadsgesprekken, al ontvangen wij graag een **reflectie van de burgemeester hoe het vertrouwen tussen mensen onderling en het vertrouwen in de overheid een expliciete rol krijgt in de vernieuwde stadsgesprekken. Dus echt een laag dieper dan een aantal podcasts. Dus echt een gesprek tussen en met alle inwoners.**

Jaarstukken

Voorzitter, dan kom ik op de jaarstukken. Onze fractie is in het algemeen zeer tevreden en wij zijn trots op onze sterke ambtelijke organisatie. Zonder een sterkte ambtelijke organisatie is het onmogelijk om als stadsbestuur ambities te verwezenlijken. Het is dan ook belangrijk om de ambtelijke organisatie te koesteren. Bij het beoordelen van de jaarstukken zien wij wel zaken die beter zouden kunnen om het vertrouwen van inwoners, ondernemers en partners in onze gemeente te verbeteren.

Allereerst is onze fractie blij met het positieve resultaat over 2022. Onze fractie begrijpt dat er in de algemene reserve gespaard moet worden voor slechtere jaren. Daarvoor heeft onze gemeente ook een duidelijke bandbreedte van het weerstandsvermogen vastgesteld. Tussen de 1 en 1,5. Nu is dat 2,01. Het is dan onlogisch om de algemene reserve verder te verhogen. Graag een **reflectie van de wethouder financiën op de ontwikkeling van het weerstandvermogen en wanneer de nota reserves in de raad besproken zal worden.**

De VVD komt dan ook met een **amendement** om 1 miljoen extra te reserveren voor de Poort van Hoorn. De Poort van Hoorn is ons inziens het grootste en belangrijkste project van de gemeente Hoorn. Extra vertraging is onacceptabel. Dit extra miljoen zorgt niet alleen voor meer financiële zekerheid voor het project, maar laat ook zien dat het realiseren van de Poort van Hoorn inclusief de toegangsweg een absolute topprioriteit is. Daarmee laten wij ook zien aan de andere stakeholders dat van uitstel of afstel geen sprake mag zijn.

Voorzitter dan kom ik op het gevoerde beleid aangaande economische zaken. Voor de VVD is de lokale economie het kloppende hart van onze gemeente. Bij de begrotingsbehandeling van in het najaar van 2021 voor het jaar 2022 heeft de VVD het initiatief genomen om geld vrij te spelen voor de leegstandsbestrijding. Helaas wordt er in de jaarstukken niet uitgelegd wat er met dit geld is gebeurd. Ook het antwoord op de technische vragen hieromtrent boden onvoldoende helderheid. Daarom vraag ik **de wethouder van economische zaken uit te leggen wat er met het geld voor leegstand gebeurd is en vraag ik om een toezegging aan de wethouder om de raad nader schriftelijk te informeren over de besteding van het werkbudget economische zaken, de verhouding met het werkbudget binnenstad en de laatste ontwikkelingen qua uitvoering van de uitvoeringsagenda economie.**

Dan het aanbestedingsbeleid. Onze ambtenaren doen hun werk goed en naar eer en geweten. Daar ligt het niet aan. De onrechtmatigheid van aanbestede contracten is naar ons oordeel te groot. In 2022 is er voor meer dan 1,6 miljoen euro onrechtmatig aanbesteed. In 2021 was dat 600.000 euro. Dergelijke zaken zouden wat de VVD betreft echt beter moeten. Graag ontvangen wij dan ook de **toezegging** dat de gemeenteraad voor het einde van het jaar schriftelijk geïnformeerd wordt over verbeteren van de rechtmatigheid van aanbestede contracten verbeterd zal worden.

Dan kom ik op de gemeentelijke energietoeslag. Hopelijk heeft dit veel mensen uit de brand geholpen. Onze fractie vraagt zich wel af in hoe het zit met de rechtmatigheidscontrole van de toekenning van de energietoeslag. Graag **reactie van de wethouder**.
Tot slot als het gaat om de jaarrekening wil ik het hebben over fraudebestrijding. De VVD vindt het een goede zaak dat er een meldpunt voor fraude is. **Wel vragen wij het college om toe te zeggen om het meldpunt AVG-proof te maken, en te zorgen dat het inzichtelijk is wat voor soort meldingen er gedaan worden, hoeveel, en hoe deze opgepakt worden.**
Graag reactie.

Kadernota
Voorzitter, dan kom ik bij onze wensen en bedenkingen bij de kadernota. Onze fractie begrijpt dat de financiële middelen en ambtelijke capaciteit schaars is. Het is dan ook belangrijk dat er vooraf aan de begroting een sessie wordt ingepland met de raad, college en ambtenaren om de juiste prioriteiten te kunnen stellen. **Graag een toezegging van het college dat er vooraf aan de begroting een dergelijke sessie wordt gepland, waarbij de verdeling van capaciteit, inclusief het herstelplan**. Zonder dergelijke sessie kan de raad geen opdracht meegeven welke zaken wel opgepakt moeten worden en welke zaken zouden kunnen wachten. Het is immers een politieke keuze hoe de ambtelijke capaciteit ingezet wordt.

Als het gaat om de vormgeving van de begroting heeft onze fractie nog een paar opmerkingen. De huidige vorm van een programmabegroting is niet meer van deze tijd. Als raad kan je hierdoor nauwelijks kaders stellen en is de controle achteraf erg groot. Dat geldt ook voor de jaarstukken met de honderden vragen. Daarom vraag ik graag de **toezegging van het college om naast de programmabegroting ook standaard inzicht te geven in de onderliggende producten.** Als VVD vinden we het belangrijk dat er duidelijker inzicht wordt gegeven over wat de gemeente met het geld van de belastingbetaler doet.

Als het gaat om de voorstellen in de kadernota dan is de VVD grotendeels tevreden. Wel zien wij dat het uitvoeringsprogramma economie zou komen te vervallen. Dat is voor de VVD niet acceptabel. In het coalitieakkoord staat immers dat wij raadsbesluiten niet terugdraaien. Ook gaat het hier niet om structurele middelen, want het programma loopt tot en met 2024. Wij komen dan ook met een **amendement om het uitvoeringsprogramma economie te behouden.**

Dan zal ik nu overgaan tot het voorlezen van de instrumenten: